

OM335G

Namn: _____

Personnummer: _____

Institutionen för Hälsovetenskaper

TENTAMEN

Kurs I patientens värld – evidensbaserad vård II

Delkurs Salstentamen 2

Kurskod OM335G

Högskolepoäng för tentamen 1,5 hp

Datum 2025-10-10

Skrivtid 08.15-12.30

Ansvarig lärare/Kursansvarig: Åsa Gamgam Leanderz Examinator: Veronika Karlsson

Berörda lärare: Susanne Magnusson, Liselotte Malm

Övrigt

- Skriv direkt i tentan.
- Om utrymmet inte räcker till på en fråga, **skriv på baksidan** av samma papper (lägg till en markering).
- **Skriv läsligt!** Kan vi inte läsa ditt svar kan vi inte ge dig några poäng!
- Förklara eventuella förkortningar du använder dig utav.

Skriv helst med blyerts, svart eller mörkblå penna.

Anvisningar	☒	Skriv fullständigt namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
	☒	Skriv i första hand endast på framsidan av papperet.
	☒	Använd inte röd penna.
	☒	Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.
	☒	I flervalsfrågor, ringa in endast ett svar

Poänggränser: För betyget Godkänd krävs minst 60 % korrekta svar på kursmålet; redogöra för symtom och tecken samt evidensbaserad vård vid sjukdomar i hjärta, kärl, blod och vid stroke. Godkänd 30 poäng, Max 50 poäng

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Namn: _____

Personnummer: _____

Hjärt- Kärlsjukdomar och Stroke

Instruktion flervalsfrågor: Ringa in det rätta alternativet – endast ett alternativ är rätt. Om flera alternativ ringas in bedöms frågan med 0 poäng.

Instruktion fritextfrågor: När det till exempel står ”ange två symtom” ska bara två anges – om fler alternativ skrivs kommer enbart de två första bedömas.

Flervalsfrågor (1poäng(p)/rätt svar)

Du träffar Abraham 65 år på vårdcentralen. Han har nyligen fått diagnosen hypertoni efter upprepade blodtrycksmätningar och har påbörjat läkemedelsbehandling eftersom han enligt läkaren hade flera riskfaktorer för att drabbas av hjärt-kärlsjukdom.

1. När ställs diagnosen hypertoni? (1p)

- a) Vid ett blodtryck på eller över 120/80 mmHg vid tre olika mättillfällen med cirka en veckas mellanrum
- b) Vid ett blodtryck på eller över 160/80 mmHg vid två olika mättillfällen under en månad
- c) Vid ett blodtryck på eller över 180/100 mmHg i båda armarna
- d) Vid ett blodtryck på eller över 140/90 mmHg vid tre olika mättillfällen med cirka en veckas mellanrum

2. Vilket av nedanstående påståenden är SANT avseende hypertoni? (1p)

- a) Ett vanligt symtom vid hypertoni är kärlkramp
- b) Överfunktion i hjärtats pumpförmåga är en bakomliggande orsak till hypertoni
- c) Hypertoni ger sällan specifika symtom utan upptäcks oftast i samband med att personen söker vård för något annat
- d) Förstahandsbehandling är alltid blodtryckssänkande läkemedel för samtliga patienter med hypotension

3. Abraham undrar vad han kan göra själv för att sänka sitt blodtryck. Vilket råd är mest korrekt för en patient med hypertoni? (1p)

- a) Sluta röka och begränsa alkoholintaget
- b) Minska sociala aktiviteter för att undvika stress
- c) Undvika fysisk aktivitet för att inte belasta hjärtat
- d) Utesluta kolhydrater och mättat fett i kosten

Namn: _____

Personnummer: _____

4. Rökning är en riskfaktor för hjärtkärlsjukdom. Ange ytterligare 3 påverkbara riskfaktorer för hjärt-kärlsjukdom (3p)

5. Välj **en** riskfaktor som man kan påverka och välj sedan **en** livsstilsförändring som kan minska risken. Beskriv tydligt hur förändringen kan göras i vardagen. Ge konkreta exempel – vad behöver personen göra annorlunda? Förklara också på vilket sätt förändringen kan påverka den valda riskfaktorn. (6p)

Abraham berättar vidare att han emellanåt när han anstränger sig får en tryckande smärta i bröstet som släpper direkt när han vilar. Du misstänker att Abraham har stenoser i kranskärlen.

6. Vad är en stenos? (1p)

- a) En bristning i kärlväggen
- b) En förträngning i ett blodkärl
- c) En total avstängning av blodflödet
- d) En utvidgning av kärlväggen

Du arbetar på hjärtsviktsmottagningen och träffar Vega 78 år har hjärtsvikt NYHA-klass 4.

7. Ange **två** vanliga symtom vid hjärtsvikt. (2p)

Namn: _____

Personnummer: _____

8. Ange två tecken som du som sjuksköterska kan notera i din bedömning av patienter med hjärtsvikt? (2p)

9. En patient med hjärtsvikt berättar att "jag måste sova med flera kuddar bakom ryggen för att kunna andas". Vilket begrepp beskriver detta bäst? (1p)

- a) Dyspné
- b) Ortopné
- c) Apné
- d) Takypné

10. Vega känner sig ständigt törstig men vet att hon inte bör dricka mer än 1,5 liter per dygn. Vad kan du ge för råd till Vega för att lindra törsten? Ange två (2p)

Du arbetar på kommunens korttidsboende och ska få ta emot Roland 75 år som behöver fortsatt vård och rehabilitering efter en stroke. Du läser i journalen att Roland har hemipares och dysfagi.

11. Vilket kännetecken särskiljer stroke från TIA? (1p)

- a) Symtomen försvinner inom 24 timmar vid stroke
- b) Symtomen kvarstår längre än 24 timmar vid stroke
- c) TIA är en typ av stroke men med lindrigare symtom
- d) TIA är en typ av stroke som bara drabbar yngre individer, <70 år

12. Vilken observation är viktigast under de första dygnen efter stroke? (1p)

- a) Vätskebalans och diures
- b) Viktuppgång
- c) NEWS, neurologstatus och medvetandegrad
- d) Tecken på hypotoni

Namn: _____

Personnummer: _____

13. Vad innebär hemipares? (1p)

- a) Förlamning i båda benen
- b) Helkroppsförlamning
- c) Känslbortfall i benen
- d) Ensidig muskelsvaghet

14. Patienter med nedsatt rörelseförmåga löper ofta risk att utveckla olika komplikationer. Ange två riskdiagnoser som är vanlig i denna patientgrupp och beskriv två relevanta omvårdnadsåtgärder för vardera. (6 p)

Riskdiagnos	Omvårdnadsåtgärd

15. Efter en stroke är dolda funktionshinder som personlighetsförändringar, emotionella svängningar och fatigue vanligt

Vilket påstående om fatigue är korrekt? (1p)

- a) Fatigue betyder muskelförsvagning efter tex en stroke
- b) Fatigue är en uttalad orkeslöshet som kan vara både fysisk och mental och påverkar vardagen
- c) Fatigue är alltid ett tecken på underliggande depression
- d) Fatigue försvinner snabbt när patienten får tillräckligt med vila

Namn: _____

Personnummer: _____

Blodsjukdomar

Flervalsfrågor (1 poäng(p)/rätt svar)

16. Vilket av följande symtom är mest typiskt vid DVT i benet? (1p)

- a) Dyspné
- b) Ensidig bensvullnad och smärta
- c) Bröstmärta vid ansträngning
- d) Synkope

17. Vilka symtom stämmer mest överens med lungemboli? (1p)

- a) Hosta med purulent slem
- b) Pleuritisk bröstmärta och/eller dyspné
- c) Ensidig bensvullnad, värmeökning
- d) Långvarig feber, hosta

18. Det finns fyra stora blodgrupper. Vilken blodgrupp kan vara givare åt alla de andra blodgrupperna? (1p)

- a) AB+
- b) O-
- c) A+
- d) B-

19. Vilken kontroll måste alltid göras vid patientens säng, före start av blodtransfusion? (1p)

- a) Kontroll av blodtryck enbart
- b) Blodsocker
- c) Identitetskontroll mot blodpåse och ordination
- d) Kontroll av blodlager i förråd

Namn: _____

Personnummer: _____

20. Vilket av följande är en korrekt omvårdnadsåtgärd under transfusionen? (1p)

- a) Låt patienten övervakas på intensiven under, transfusionen
- b) Observera patienten kontinuerligt under blodtransfusionen
- c) Låta påsen gå in snabbt.
- d) Ge alltid antibiotika i samband med blodtransfusion

21. Vilket tecken kan tyda på en akut transfusionsreaktion? (1p)

- a) Lätt trötthet och törst
- b) Feber, frossa, utslag eller andningssvårigheter
- c) Huvudvärk efter 24 timmar
- d) Förbättrad blodtryckssituation

22. Vilken omvårdnadsåtgärd är viktigast för en patient med mikrocytär anemi? (1p)

- a) Motivera till fysisk träning för att öka konditionen
- b) Ge råd om järnrik kost och följa upp järnbehandling
- c) Rekommendera vätskerestriktion för att minska trötthet
- d) Uppmuntra till fasta för att förbättra järnupptaget

23. En patient med anemi klagar på yrsel och svaghet. Vad är en viktig säkerhetsåtgärd i omvårdnaden? (1p)

- a) Se till att patienten reser sig sakta upp och får hjälp vid förflyttningar
- b) Uppmuntra patienten att snabbt resa sig för att träna cirkulationen
- c) Låta patienten ligga i sängen för att undvika fall
- d) Undvika att prata om yrseln för att minska oro

24. Vilken säkerhetsåtgärd är viktigast att planera i hemmet för en patient med blödningssjukdom? (1p)

- a) Förebygga olyckor, ex hjälm på små barn, undvika vassa föremål i vardagen
- b) Begränsa fysisk aktivitet för att minska skaderisken helt
- c) Råda patienten att undvika all kontakt med sjukvården om det inte livshotande
- d) Uppmuntra patienten att använda blodförtunnande läkemedel för att "förebygga proppar"

Namn: _____

Personnummer: _____

25. En kvinna med von Willebrands sjukdom söker vård för rikliga menstruationsblödningar. Vilken omvårdnadsåtgärd är mest relevant? (1p)

- a) Uppmuntra ökat vätskeintag
- b) Diskutera behov av järntillskott och följa upp Hb
- c) Rekommendera daglig träning för att förebygga blodpropp
- d) Råda patienten att undvika alla mejeriprodukter

26. Vilken av följande är den vanligaste ärftliga blödningssjukdomen? (1p)

- a) Hemofili A
- b) Hemofili B
- c) Von Willebrands sjukdom
- d) Trombocytopeni

27. Din patient har fått diagnosen DVT, vänster ben är svullet och hon har ont, vilka omvårdnadsåtgärder kan bli aktuellt? Ange 3 exempel. (3p)

28. Det finns tydliga riskfaktorer som kan ligga bakom en djup ventrombos. Utgå från Virchovs triad (venstas, kärlskada, hyperkoagulation) och ange två riskfaktorer / område (6p)
